

Kedves testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

Reformációi istentiszteletünkön tisztelettel adózunk reformátor eleinknek, akik a maguk korában az életüket tették arra, hogy szeretett egyházukat minél krisztusibbra formálják. Luther nem akart lutheránus lenni, sem Kálvin nem akart kálomista lenni, ők az egyházat szerették volna reformálni. Sajnos ezt az akkori római katolikus egyház nem tette lehetővé, a reformátorokat az akkori hivatalos egyházból kitagadta, így reformátoraink kénytelenek voltak másik egyházat létrehozni. Így jöttek létre a különböző protestáns egyházak, mint például az evangélikus, vagy a református.

Megemlékezésünkben tudnunk kell, hogy ezek a reformátorok nem jódolgukban, az idő elűzése céljából írtak reformátori gondolatokat, hanem szenvedélyesen dolgoztak-és éltek az Isten szolgáláiként. Kálvin például híres könyvének, az Istitutio-nak megírása mellett a teljes újszövetséghez magyarázatokat írt, és ezzel megteremtette az úgynevezett bibliai kommentár írás műfaját, amiben máig az ő alapossága, módszerei nevezhetők a normának. Luther, akit a római katolikusok szeretik fanyalogva középszerű figurának beállítani, börtönben raboskodva lefordította elsőként német nyelvre a Bibliát, s ezzel egyben a német nyelvet is megújította. Ezúton is üzenem a kritikusoknak: ez azért aligha sikerülne ma egy átlagos képességű teológusnak, még akkor sem, ha segédeszközök tucatjait használhatná... És azt is kérdezem, hogy a sok kiváló képességű teológusnak vajon miért nem sikerült ezt megcsinálnia a nem különösebben tehetségesnek tartott Luther előtt? Magyar reformátoraink egyébként Lutherhez és Kálvinhoz hasonlóan az életüket kockáztatva hol megszarolva, hol raboskodva, hol megverve szenvedélyesen vállalták, s vallották meg reformátori hitüket az országban szertejárva, s emellett nyomdát alapítottak-és üzemeltettek, tudományos könyveket adtak ki, énekeket gyűjtöttek, egyházzénét szereztek és adtak elő, iskolákat hoztak létre a rászorulóknak, és így tovább.

Hangsúlyozom tehát: nem csupán reformátoraink szellemi öröksége előtt hajtunk ma fejet, hanem hitvalló életük előtt is, még akkor is, ha voltak olykor botlásaik is.

Ami a mai igehirdetésem fő gondolatmenetét illeti: egy dologról szeretnék szólni: a megigazulás-tanról.

A megigazulás eredetileg jogi szóhasználatból származó kifejezés, mai értelemben felmentő ítéletet jelent. A bibliai szóhasználatban, különösen Pál apostolnál, kulcsfontosságú kifejezés. A megigazítás cselekvő alanya Isten, célja pedig az ember visszahelyezése abba a szövetségi kapcsolatba, amely megfelel az ember teremtettségben kapott rendeltetésének. A páli teológiában a kifejezés a hit által való igazságot jellemzi. Isten egyfelől nem fogadja el az ember »saját igazságát«, még akkor sem, ha az ember ezt a törvényt, akár az állami, akár a vallási törvények alapján próbálja elérni. Tehát nem fogadja el a farizeus önigazoló imádságát. Másfelől nem rója fel az embernek az ellene lázadó, bűnös létét, nem veszi figyelembe, mihelyt az ember ezzel a vele született létmódjával nem vállal többé közösséget, hanem szakít vele. Tehát elfogadja a vámszedő kétségbeesett imádságát. Isten nemcsak »tulajdonítja« az embernek az igazságot, hanem valóságosan igazzá is teszi, azaz úgy helyezi el a teremtett világban, mintha a bűn rontásától érintetlen volna. A megigazított ember etől még nem lesz innentől örökre tökéletes, életét a bűn és az igazság e földön fel nem oldható feszültségében éli.

Isten igazsága, mint üdvösséget szerző hatalom, a Krisztusba vetett hit által lesz az ember sajátjává. Isten igazságával szemben az ember mindig bűnös marad. Hiábavaló minden emberi önigazságra való hivatkozás. Krisztus a kapu, az út, az igazság, az élet.

Tatabánya-Óvárosi Református Gyülekezet

Hamar László lelkész

Elhangzott 2023. október 29-én.

A megigazítás következménye a megigazult élet, amely természetesen nem lehet meg az isteni jóra való törekvés cselekedetei nélkül, a hála engedelmességre és szolgálatra hívja az embert.

Kedves testvéreim! A reformátoroknak ezt a drága örökségét, ami által a vallásosság újból arról szólhatott, amiről kellett, hogy szóljon, vagyis a cselekvő Isten megismeréséből és az ő tetteinek elfogadásából és ebből következő hálaéletről, nos, ezt az örökséget becsülnünk kell. Máig arról szokott szólni a legtöbb ember vallásoskodása, hogy Isten számukra nem a történelemben akarátát kijelentő és cselekvő, embert mentő Isten, hanem egy olyan Isten, akit az ember jócselekedetekkel próbál valahogy a maga ügyének megnyerni, a passzivitásából-közömbösségéből kibillenteni. Az áldozatokkal és jócselekedetekkel való Istenre hatás valójában távol áll a bibliai szemlélettől. Egykoron Luther, a lelkiismeretes középkori német szerzetes éjjel-nappal azon szorongott: hogyan is juthatna el valahogyan a kegyelem Istenéhez? Megpróbált a szerzetesrendjén belül a legszerzetesibb szerzetes lenni, a legtöbb áldozatot hozó, szenvedő ember lenni, mégis nem és nem tudott megnyugvást találni. És akkor egyszer csak ráért a bibliai útmutatás alapján arra, hogy a kegyelem Istene mindig is megvolt, csak várta, hogy Luther megnyissa a hozzá vezető kaput. S ez a kapu nem a jócselekedet, hanem a hit. Nem a hittan ismerete pusztán, hanem az élő hit, ami napi kapcsolat Istennel, bizalom az ő tetteiben, ráhagyatkozás. Luther megvallotta bűneit, és miután üres kézzel állt inntől Isten előtt, így váratlanul azt tapasztalta, hogy Isten már adja is a bűnbocsánat, a kegyelem, a megigazulás és a megszentelés ajándékait.

Kedves testvéreim! A megigazulás-tan máig drága reformátori örökségünk. A mai korszellem nem kedvez ennek. Ma éppen úgy, mint a középkorban, amikor az üdvösséget akár pénzen megvásárolhatónak is tartották, annyira az emberi cselekvéseken volt a hangsúly, nos, ma éppen úgy az emberek hallani sem akarnak az Isten igazságáról, csak a maguk önigazulásával vannak elfoglalva. Nevezük nevén a gyermeket! Magunkról szinte mindig önigazoló céllal szeretünk beszélni másoknak, sőt sajnos még Istennek is. Annyira ezt teszi mindenki, hogy fel sem tűnik, ha már az egyházban is ezt tesszük. A megigazulás drága ajándéka helyett beérjük erőltetett önigazolásainkkal, amit némelyek torkán le tudunk nyomni, mások viszont egyáltalán nem tartanak minket igaz és rendes embernek. De ha még annak is tartanak mások, lelki béke akkor sincs ezen az önigazolás szenvedélyünkön. Az igazi lelki béke akkor jön el, amikor abbahagyva ezt a kétségbeesett önigazulós képmutatásunkat, megállunk Isten-és az emberek előtt bűnbánattal, hogy igen, amit nem jól tettem, arra nincs magyarázat. Azért tettem, mert a lelkem nem isteni volt, hanem nagyon is emberi, önző emberi. Bűnös. Sátáni. De amikor végre bevállaljuk, hogy az ítélet kapuján átmenjünk és megadjuk magunkat Istennek, és az emberek előtt is lemondunk végre arról, hogy a szemükben valakik legyünk, akkor egyszer csak megtapasztaljuk, hogy a sikertelen önigazulásunk után Isten érthetetlen és végtelen szeretetéből megigazít. Örömmel megbocsát, és úgy tekint ránk, mint ma született báránysra.

Testvéreim! Ahogyan a középkor egyháza sajnos nem ezt az isteni megigazulást segítette, hanem a kor primitív vallási gondolkodásmódját átvéve önigazító intézménnyé züllesztette magát, ma ugyanúgy napjaink egyházai – beleértve református egyházunkat is – egyre jobban kerülnek annak a teológiai kimondását, hirdetését, hogy mindenestül bűnben élünk, a fogantatásunktól kezdve megvan bennünk a gonosz, és hogy ebből nem más emberek, vagy akár saját magunk tudunk terápiás módszerekkel szabadulni, hanem csak az Istenhez való forró bűnbánati könyörgésünk adhatja meg a feloldozás örömét. De miért is fordulna ehhez az Istenhez napjaink átlagembere, ha nem is ismeri Jézus Krisztus életét, halálát, feltámadását, értünk hozott váltságművét? Testvéreim! Nagyon szép és komoly kihívás ez, hogy hirdessük és a saját életünkön keresztül is láttassuk másokkal, hogy a kegyelem Istene ma is örömmel adja megigazító kegyelmét bűnös gyermekeinek.

Boldog ember az, aki nem a maga igazságával áll meg majd egyszer Isten előtt, hanem úgy fog megállni előtte, mint aki az Isten megigazító kegyelmét, mint bűnös ember már elfogadta, már átment az ítéleten és innentől nincs többé semmilyen kárhóztató ítélet ellene, hiszen a Krisztusban van.

Ámen.